

Traditsiooniliselt nunnunäitusel käivad läbi peaaegu kõik väljanäituse külastajad. FOTOD: RIINA MÄGI

Vihm jäi taevasse, väljanäitus läks korda

Väljanäituse kultuuriprogrammi tõi erksaid värve Palamuse naisrühm Sirtsuline.

Palamusel peeti 21. septembril XXII suurt Paunvere väljanäitust ja laata. Ilmatargad, kes selleks päevaks vihma ennustasid, „lõikasid“ seekord „näppu“: taeva-luugid püsisid väljanäituse ajal kenasti kinni.

Väljanäituse avakõned pidasid maaeluminister Mart Järvi ja Jõgeva vallavanem Aare Olgo. Vallavanem tõdes, et Palamuse on hea aura ja energiaga paik ning tuhandetelt väljanäitusele saabunud inimestelt tuleb head energiat kindlasti veel juurdegi. Minister lisis, et Paunvere väljanäitus on nagu laulupidu: sel päeval kulgevad kõik autod ühes suunas – Palamuse poole. „Väljanäitus annab ühest küljest ülevaate Eesti maamajanduse aastaringist, ent see on ka suur kultuurisündmus,“ ütles Mart Järvi. Pärast tervituskõnesid kuulutas päevajuht, Oskar Lutsu huumoripremia tänavune laureaat Urmas Lennuk väljanäituse avatuks.

Väljanäitus tõi taas kokku tuhatkond kauplejat ning kaubalik oli rikkalik – sibulast kitzujuustuni ja nõõpnõelast traktorini. Silma torkas see, et Eestimaa väiketootjad on õppinud aasta-aastalt oma kaupa ilusamas vormis pakkuma ja seda üha paremini esitlema.

Paljud laadakauplejad käivad Palamuse aastast aastasse, ent

alati on ka uustulnukaid. Kasepäälane Heiki Post, kes müüs sibulaid, sibulamoosi ja saarepuust lõikelaudu (kõik olid enda kasvatatud või tehtud), oli Paunvere väljanäitusel esimest korda. „Ma ei arvanud, et sinne laata nii üüratult suur on,“ tõdes Post. „Ehkki lootsin müüa rohkem, on päev ikkagi korda läinud. Inimesed on rõõmsate nägudega, keegi pole pahur.“

Heiki Posti sõnul kasvab sibul tänavu hästi. Ja tore on see, et linnarahva hulgas on hakanud levima komme Peipsi ääres seda õiget Peipsi sibulat ostmas käia. Aga üksnes kodus ostjaid oodates kaubast lahti ei saa. „Tulen kindlasti ka tuleval aastal Paunvere väljanäitusele,“ lubas Heiki Post.

Nunnunäitust, kus väljas suured või muus mõttes erilised aiasaadused ning käsitöö, sai taas vaadata Palamuse güмнаasiumi võimlas. Näituse peapremia – 50 000 eurosent – sai Ulvi Kiisk Tartu vallast Kiisa talust, kes oli rahvale vaatamiseks toonud hiigelsuureks kasvatatud kõõgilviljad. Küsümusele, kuidas tal aedviljad nii suureks kasvavad, vastas ta, et väetab aiaaard oma kanade sõnnikuga. Nii kanu kui ka aedvilja kasvatab ta selleks, et oma perel, ka lastel ja lapselastel, oleks tervislik toit omast käest võtta.

Nunnunäituse peapremia sai Ulvi Kiisk Tar tumaalt. Pildil õnitvaid teda Jõgeva vallavanem Aare Olgo, päevajuht Urmas Lennuk ja Palamuse Kultuuri juhataja Ehtel Valk.

Laadapääsme ostnute vahel loositi välja aiamaoõbli komplekt, mille õnnelikuks omanikuks sai Annika Paju Pärnumaalt Tihe-metsast. „Laud ja pingid leiavad koha minu vanemate aias. Need sobivad sinna suurepäraselt,“ ütles õnnelik võitja. Eriti hea meel oli tal selle üle, et korraldajad lubasid kopsaka auhinna ka Ti-hemetsa kohale viia. Nüüd võib öelda, et see lubadus täideti juba kaks päeva pärast laata.

Väljanäituse pealaval tehti väljanäituse ajal ka üks tore toiming: Jõgeva valla suvekeskuse Kuremaa esindajad Tiina Tegelman ja Raul Soodla andsid aastaajakeskuste sümboliks oleva klaastaiese üle valla sügis-keskuse Palamuse esindajale, Palamuse Kultuuri juhatajale Ehtel Valgule. Viimane soovitas kõigil Palamuse lähiaja kultuuriprogrammil silma peal hoida ning kui mõni huvitav teatritendus, kontsert või muu sündmus silma jääb, osa saama tulla.

Väljanäituse kultuuriprogrammi peaesinejateks olid Anne Veski ja ansambel Lõõtsavägilased, aga üles astus veel suur hulk kultuurikollektiive lähemalt ja kaugelt. Anne Veski kui artisti kohta võib öelda: tal on aegumatu võlu. Tema esinemise ajaks kogunes lavaesine „vabaõhusaal“ rahvast puupüsti täis ja

kui tavaliselt tuleb eestlast tantsima vedada, siis selle kontserdi ajal kippus tantsuplats kitsaks jääma.

Tänavusele väljanäitusele müüdi 14 780 pääset. „Koo-kaheteistaastaste ja noorematega, kes pääsesid sisse tasuta, ning esinejate ja kutsutud külalistega oli rahvast koos arvatavasti 18 000 ringis,“ ütles Jõgeva vallavalitsuse arendus- ja ettevõtlusspetsialist Reelika Kivimurd. „Korraldusmeeskond on meil suur, väljanäituse päeval on platsil, parklates ja igal pool mujal toimetamas sadakond kohalikku inimest. Tööd jätkub lastelegi: nemand aitasid õhtul prügi koristada. Pühapäeval meenutasid alevikus vaid mõned äratallatud kohad, et eelmisel päeval oli rahvarohket väljanäitust peetud. Laadalisel olid ise ka tublid ega jätnud endast just palju prahti maha. Üldse laabus kõik tänavu väga sujuvalt.“

Väljanäituse ajaloos esimest korda pandi Jõgeva ja Palamuse vahet käima ATKO-lt tellitud eribuss. Jõgevalt Palamusele tuli sellega 165 ja Palamusest Jõgevale 192 inimest. Kummiski suunas oli üheksa väljumist. Nii et selline buss tasub edaspidigi käiku panna.

JVT

Paunvere väljanäitusest said osa ka valla sõpruspiirkondade esindajad

Suur Paunvere väljanäitus on Jõgeva valla aasta tipp-sündmus. Tänavu said sellest tuhandete eestimaalaste kõrval osa ka Jõgeva valla sõpruspiirkondade esindajad. Külalisi oli Keuruust ja Kaarinast (mõlemad Soome), Jonavast ja Kaišiadoryst (mõlemad Leedu) ning Unghenist (Moldova) ja Priekulist (Läti). Viimases sai täiendust ka väljanäituse kultuuriprogramm: rahvantsurühmad Sadancis ja Daldieriši astusid üles nii pea- kui ka muuseumilaval. Väliskülalised lahkusid parimate muljete ja toredate laadakaupadega. Peale väljanäituse said nad näha Tartu Ahhaa keskust, Jõgeva uut põhikooli ja raamatukogu, Palamuse muuseumi ja uut lasteaeda ning Kuremaa lossi. Koos viibitud aega kasutati ka edasiste koostööplaanide arutamiseks.

Leedu Jonava rajooni volikogu liikmed Aldona Balutiene, Vijole Sadauskiene ja Edmundas Mulokas olid vaimustuses Jõgeva põhikooli ja Palamuse lasteaia uuest hoonest.

„Meil renoveeritakse enamasti vanu koolimaju, aga see ei anna nii häid tulemusi, kui uue ehitamine. Ja lasteaeda poleks meil basseini keegi isegi tahtnud. Aga samas on see nii vajalik asi!“ ütles Aldona Balutiene. Meie väljanäitus teda pakutava kauba poolest eriti ei üllatanud, maataapide poolest aga suisa jahmatas. „Kui meil mõnes Palamuse-suures asulas laata peetakse, on seal müümas ehk viiskümmend memmekest,“ märkis Balutiene.

Kui Leedu haldussüsteem on meie omast erinev, siis paljud asjad on meil ühised, näiteks mure kahaneva elanikkonna pärast. Jonava rajoonis oli mõni aeg tagasi veel 52 000 elanikku, nüüd umbes kümme tuhat vähem. Jonavat ja Jõgevat ühendab ka see, et mõlemad jäävad oma riigi suuruselt teise linna lähedusse: Jonava asub Kaunase mõjuväljas, nii nagu Jõgeva Tartu omas.

Keuruu linna esindasid seekordsel külaskäigul kunagine linnapea Olli Haapanen ja Haapamäki külaühitsu esimese Mauri Koskela. „Olen Jõgeva suhelnud ligemale kolmkümmend aastat ja koostööd teinud kõigi selle aja jooksul ametis olnud linnapeadega. Kuusteist aastat tagasi panin küll linnapea ameti maha, aga Jõgevale tulen ikka, kui kutsutakse,“ ütles Olli Haapanen. Kingituseks tõi ta kaasa mõned enda kirjutatud raamatud Keuruu ajaloost, mis võiksid leida koha meie uues linnaraamatukogus.

Mauri Koskela, kes tänu eestlannast abikaasale on päris hästi omandanud eesti keele, tõdes, et Paunvere väljanäitus on nii suur, et kõike paku-

tavat ei jõuagi vaadata. „Olen varemgi Eesti laataidel käinud ja julgen öelda, et Eestis korraldatakse rohkem laatu, kui Soomes, ja need on ka suuremad, kui Soomes. Miks see nii on, seda ma ei tea,“ sõnas Koskela.

Jõgeva valla välissuhtlust koordineeriv abivallavanem Viktor Svjatõšev ütles, et möödunud aastal kutsuti valla sõpruspiirkondade esindused külla kahes jaos: osa said kutse Jõgeva linna sünnipäevale, osa Paunvere väljanäitusele. Kuna väljanäituse aeg tundus külalistele paremini sobivat, kutsuti seekord kõik sõbrad külla just sel ajal. Viktor Svjatõševi sõnul on lisaks kirjalikule suhtlusele vaja sõpradega ka vahel näost näkku kokku saada, sest nii toimivad sõprussuhted paremini.

Praeguse Jõgeva valla sõprussuhted on erineva ajalooga. Mõned piirkonnad on varem suhelnud Jõgeva linna, valla või maakonnaga, mõned Palamuse vallaga. Igalt poolt on aga häid koostöönaiteid tuua. Paljude piirkondadega on arendatud kultuurivahetust. Lisaks kultuurikollektiividele on vastastikku külas käinud ka sportlased, ettevõtjad jne.

„Moldova sõpruspiirkonnas Unghenis, mis oli varem Jõgeva maavalitsuse koostööpartner, on meilt käinud sadakond ettevõtjat: sealse majandus-eluga tutvumas ja turgu kimpimas. Moldovast on omakorda siin käinud ettevõtjad ja omavalitsustege-lasi. Unghen on meilt ka reaalselt abi saanud. Aitasime Lõuna päästkeskuse Jõgevamaa päästepiirkonna juhataja Jüri Alandiga kaasa sellele, et Ungheni päästjad said Kaarinast kaks päästeautot, millele lisisime siin varustust juurde. Aitasime käivitada ka Moldova esimese vabatahtliku päästekomando. Kaišiadorys võttis meilt aga üle füüsilise ja vaimse vägivalla all kannatanud lastele kaisukarude kinkimise projekti,“ ütles abivallavanem. Koostööprojekte on plaanis ka tulevikus, näiteks noorsoo- ja sotsiaaltöö valdkonnas.

Väljanäituse päeval viibis Palamusele ka ühe välissaatkonna esindaja, Rumeenia saatkonna tõlk Priit-Hendrik Kaldma.

„Väljanäitus oli suurepärase, au korraldajatele! Aga mind hämmastas väljanäituse mastaapide kõrval see, kui aktiivselt Jõgeva vallas välissuhted arendatakse. Kohal olid kuue sõpruspiirkonna esindajad ja neile pakuti välja mitmepäevane sisukas programm. See on hea viis oma valda tutvustada ning teised omavalitsused võiksid Jõgeva vallas julgelt esekuju võtta,“ ütles Priit-Hendrik Kaldma.

JVT

Paunvere väljanäitusel esindasid Jõgeva valla sõpruspiirkondi ametlikud delegatsioonid, aga ka läti tantsijatest kultuurisaadikud. Pildil Priekuli laste tantsurühm.

Teraviljaaretajate uus maja sai valmis

Jõgeva alevikus avati 18. septembril Eesti Taimekasvatuse Instituudi (ETKI) uus teravilja aretuskeskus. Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi tellimisel ehitatud hoone läks koos sisustusega maksma 3,1 miljonit eurot (ehitustööde kogumaksumus oli 1,8 miljonit eurot) ning selle 1120 ruutmeetri suurusele pinnale mahuvad ära kõik suvinisu-, talinisu-, odra-, kaera- ja rukkisorvide aretamiseks vajalikud ruumid. Hoone püstitasid OÜ BOA projekti järgi AS Ehitustrust ja OÜ Tallinna Ehitustrust. Tänu uuele hoonel ja sinna hangitud uutele seadmetele muutub sordiaretajate ja nende abiliste töö kiiremaks ja tõhusamaks. Keskuses on näiteks uued teravilja käitlusseadmed ja optiline sorteer, mis suudab seemneid värvuse ja kuju järgi eristada.

ETKI direktor Andre Vesikioja tões avamisel, et instituut teeb teadust eelkõige põllumajandustootja vajadustest lähtudes. Seepärast tuleb sordiaretajatel ajaga kaasas käia. Praegu tegeldakse instituudis traditsiooniliste kultuuride kõrval ka näiteks soja, bataadi ja kikerhernega. Selliste teemade päevakorda tulekut ei osanud paarkümmend aastat tagasi keegi ennustada. Vastu tuleb võtta ka kliimamuutustest tingitud väljakutsed. „Keegi meist ei tea ette, milliste omadustega sorte muutunud oludes vajatakse, ent täna avatav uus kompleks on üks samm selles suunas, et suudaksime ajaga sammu pidada,“ ütles Andre Vesikioja.

Maaeluminister Mart Järvik avaldas arvamust, et uude aretuskeskuse investeeritud mil-

Jõgeva vallavolikogu esimees Raivo Meitus andis ETKI direktorile Andre Vesikiojale vallapoolse kingitusena Jõgeva kunstikooli vilistlase Helena Ojasaare maali. FOTO: RIINA MÄGI

jonid lähevad täie ette. „Kõik katsepõldudelt tuleva viljaga tehtavad toimingud tehakse nüüd ühes majas. Sellest võivad töötajad, aga võidab ka põhiklient, st põllumees. Uues keskuses saab jõudsamalt aretada Eesti kliimasse sobivaid sorte, see aga aitab kaasa teraviljaekspordi kasvule,“ sõnas minister.

Tervituseks said sõna veel Riigikogu rahanduskomisjoni esimees Aivar Kokk, Riigi Kinnisvara juhatuse liige Andrus Ait, Jõgeva vallavolikogu esimees Raivo Meitus ja ETKI haldusosakonna juhataja Ilmar Tupits. Viimane märkis, et uut aretuskeskust rajati muljet avaldavas tempos: see valmis vaid kaheksa

kuuga. Kahe aasta pärast peaks uue keskuse taha kerkima veel 2000 ruutmeetri viilhall, kuhu mahuvad kuivati, vilja puhtimisruumid, väiketehnika hoiuruum ja katsematerjali ettevalmistamise ruum. Tulevikus kerkib Jõgeva alevikku veel teisigi ETKI-le mõeldud hooned – kuni uue kontorini välja. Äsja valminud aretuskeskuse ette paigaldatakse aga varsti monumentaaltaies nimega „Tera“. Riigi Kinnisvara ja ETKI korraldasi nimelt kunstikonkursi uue aretuskeskuse õuealale taiese saamiseks. 17 esitatud töö hulgast valis žürii välja sepakunsti viljeleja Fred Truusi ning ehte- ja metallikunstniku Rainer Kaasik-Aaslavi

töö. See kujutab endast roostevabast terasest odratera, mis pöörleb ümber oma telje.

Kui üldiselt lõigatakse avatava hoone ukse ees läbi lint, siis ETKI uue aretuskeskuse ukse eest aeti ära hoopis seda blokeeritud traktor. Traktorirooli keerar sajaned tagasi siinmail toimetanud Rootsi kuningas Karl XII, keda kehastas ETKI katsetööde mehaanik ja tuntud harastusnäitleja Gunnar Vasemägi. Kui üks lahti, pääses rahvas uut maja uudistama. Kogu sisustus ja tehnika avamispäeval veel paigas olnud, aga vaatamist oli siiski omajagu.

RIINA MÄGI

Jõgeva linnaraamatukogus on avatud autorinukkude näitus

Oktoobri lõpuni on Jõgeva linnaraamatukogu lasteosakonnas kõigile huvilistele vaatamiseks Gerri Orgma nukunäitus. Uudistamiseks on üle paarikümne nuku, nii mõnigi neist on tuttav kirjandusklassikast. Näitusega käisid tutvumas ning Gerriga kohtumas Jõgeva põhikooli 1.a ja 3.c klassi lapsed. Gerri on nukke meisterdanud viis-kuus aastat ning kogus on enam kui 40 tegelast. Nukkude valmistamisel leiab kasutatud kõiksugu puidu- ja isegi pealtnäha rämpsuna äraviskamist ootavad asjad.

Näiteks vanast mootorsaeketist on endale selgroo saanud merineitsi. Grillvarras ning veidi traati passib ideaalseks algmaterjaliks päiksevarjule. PVA liimist, elektriablist, vanadest T-särkidest ja ehetest, arvuti juppidest, penoplastikuulikestest ja katkistest lukkudest sünnivad erilised nukud, kel rääkida oma haarav lugu. Lapsed olid Gerri loomingust sedavõrd vaimustus, et soovisid näha tema tegelasi ka nukufilmis.

JVT

Jõgeva linnaraamatukogus käis külas nukumeister Gerri Orgma. FOTO: MARGE TASUR

Jõgeva kultuurikeskuses saab tutvuda Kursi Koolkonna loominguga

18. novembrini on Jõgeva kultuurikeskuses avatud Kursi Koolkonna näitus. Kui tavapäraselt on näitused paiknenud fuajees ja galeriis, siis seekord tasub seada sammud ka keldrikorrusele, kus on väljas viis joonistust. Näitus on väike ja salongilik ning pakub nautlemist igale vaatajale. Kursi Koolkond on loodud 1988. aasta kevadel. Kunstnikühmituse asutasid Albert Gulk, Peeter Allik, Ilmar Kruusamäe ja Priit Pangsepp. Aastate jooksul lisanud neile ka Marko Mäetamm,

Reiu Tüür, Imat Suumann, Külli Suito ja Priit Pajos. Möödunud kevadel täitis koolkonnal 30 aastat, olles seega vanim tegutsenud kunstnikühmitus Eestis. Kursi Koolkonna nimi kannab endast üheltpoolt geograafilist, teisalt keelelist tähendust. Kolm neljast rühmitusele alusepanijast on seotud Jõgevamaa Kursi piirkonnaga ning keeleliselt on viide kursile ehk suunanäitajatele.

JVT

Kursi Koolkonna liikmed Priit Pangsepp, Albert Gulk, Ilmar Kruusamäe Jõgeva kultuurikeskuses näituse avamisel. FOTO: ERAKOGU

Vallavalitsuses tutvustati Sadala kauplusehoone eskiisprojekti

Jõgeva Majandusühistul on plaanis põhjalikult rekonstrueerida oma Sadala kauplus ning 19. septembril toimus Jõgeva vallavalitsuse Suur tn 5 saalis kaupluse eskiisprojekti avalik tutvustus. Projekti autor, arhitekt Andres Põime büroost Studio-3, selgitas kokkutulnutele, et Sadala kaupluse praegune, 1980. aastatel valminud hoone on küll konstruktsiooniliselt rahuldavas seisus, ent energiatõhususe ja ruumilahenduse seisukohalt toimib äärmiselt ebaefektiivselt. Näiteks hoone sööklaosa on juba paarkümmend aastat tühjana seisnud. Olemasolev hoone on plaanis osaliselt lammutada ja osaliselt rekonstrueerida.

Rekonstrueeritava kaupluse arhitektuurne lahendus on kavandatud lihtne ja selge ning olemasolevat keskkonda arvestav. Asendiplaaniliselt ja mahuliselt jääb uue kauplusehoone maht suhtlema teisel pool teed asuva Sadala põhikooli hoonega. Hoone saab plekiga kaetud viilkatuse, fassaadi viimistluses on kasutatud puitribisid. Laiad katuseraastad võimaldavad seinääres varikat all hoida jalgrattaid. Hoonesse on kavandatud umbes 200 ruutmeetri suurune müügisaal ühe kassakohaga, kauba vastuvõturuum, taara vastuvõtu ruum ning mittekõetav taarahoidla, personalile on ette nähtud riietusruum, tualett

Sadala poe eskiis. FOTO: ARHITEKTUURIBÜROO STUDIO-3

ja koristusvahendite ruum. Ehitisealuse pinna suuruseks on kavandatud 500 ruutmeetrit, netopinda hakkab hoonel olema 400 ruutmeetrit.

Eskiisprojekti tutvustamise koosolekul viibis ka Muinsuskaitseameti Jõgevamaa nõunik Ville Tamm, kes avaldas arvamust, et Sadala kauplus-söökla rekonstrueerimisega läheb kaotisi üks kild Eesti arhitektuuriajalugu. Kõnealuse hoone näol pole tegemist kaitse all oleva mälestisega, küll aga arvas arhitekt Tõnis Padu, kes kümme aastat tagasi ellu kutsunud Eesti 20. sajandi väärtusliku arhitektuuri kaardistamise programmi Jõgevamaa aruande koostas, selle siinsete tähelepanuväärsete objektide hulka. Andres Põime avaldas arvamust, et Sadala kauplus ei kuulu siiski sellesse ossa kolhoosi- ja sovhoosiajastu

arhitektuurist, mis säilitamist väärib. Ning vana halvasti funktsioneeriva hoone asemele uue ja hästi toimiva ehitamine on parem variant, kui uue hoone ehitamine teise kohta ja vana tühjal seisma jätmise. Vana hoone täismahus renoveerimine pole igal juhul mõttekas, sest, nagu Jõgeva Majandusühistul juhataja Toomas Vahur märkis, pole hoonel sööklaosale lihtne kasutusala leida ning ainuüksi vana maja katuse uuendamine maksaks poole uue maja hinnast.

Sadala elanikud Ulvi ja Harri Luht kinnitasid, et Sadala rahvas ootab väga uut poodi, sest vana ei saa nimetada väärtuslikuks arhitektuuripärandi objektiks, vaid pigem aleviku häbiplenkiks. Tühja söökla juurde armastavad näiteks koguneda õllejoojad, kes niigi räämas hoonesea veelgi lagastavad. Eskiisi uurides rõo-

mustas sadalalasi muu hulgas see, et uude poodi paigaldatakse taaraautomaat, mis hakkab seisma eraldi ruumis. Praegu „tervitavad“ suured taarakotid, kuhu panditaarat kogutakse, ostjat kohe poodi sisenemisel ja see ei tekita just meeldivaid emotsioone.

Sadalas elav vallavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja Triin Pärsim käis välja mõtte, et kaupluse vana hoonet võiks pildis ja tekstis meenutada vastav stend, mis võiks koha leida uue poe sees või juures. See mõte leidis kõigi heakskiidu.

Jõgeva vallaarhitekt Anne Örd märkis, et vallavalitsusel polnud küll seadusest tulenevat kohustust Sadala kaupluse eskiisprojekti avalikult tutvustada, ent õigemaks peeti siiski seda teha, et vältida hiljem pingete tekkimist. Eskiisprojektist päris projekti vormimiseks kulub projekteerijal ilmselt paar-kolm kuud, pärast seda võiks hakata ehitama. Iseasi, kas keset talve on mõttekas ehitamist alustada. Ehituse ajal ei pea Sadala rahvas siiski esmatarbekaupu kaugevalt tooma. Toomas Vahur avaldas arvamust, et Sadala alevikust leiab kindlasti asenduspinna, kus pood ajutiselt tegutseda saab.

JVT

Picea Grupil on jõulude ajal kiired päevad

Picea Grupi üks omanikke Vaido Kalm Torma puukoolis. FOTO: ERAKOGU

Paari kuu pärast on taas jõulud. Tormas tegutseva Picea Grupi jaoks on see kiire aeg: firmal on jõulukuuseistandus, kust igapäev saab just talle meeldiva puu soetada. Picea Grupp varustab ka erametsaomanikke kuusetaimedega, müüb küttepuid ning majandab nii enda kui ka teiste omanike metsi. Firma kontorist siiski Tormast otsida ei tasu. See asub hoopis Jõgeval, vallavalitsusele kuuluvas Piiri tn 4 hoones.

Picea Grupi asutasid Vaido Kalm ja Taavi Tõnts 2001. aastal. Senini palgatööd teinud mehed otsustasid ettevõtjana kätt proovida. Et mõlemad on metsandusharidusega, oli kuusetaimede kasvatamine üsna loogiline valik. See osutus ka perspektiivitundega tehtud valikuks: praegu on kuusetaimed märksa nõutum kaup, kui 18 aastat tagasi. Puukool rajati Tormasse. Suurt pinda see ei nõudnud: taimla mahub kolmele-neljale hektarile.

Alguses kasvatas Picea Grupp kuuseememikuid, mida puukooli istutada, oma kasvuhoonetes. Vajalik kuuseemne kogus saadi Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) Tartu puukoolist. Kasvuhooes sirgub kuusetaim aastaga kümne sentimeetri pikkuseks, väritingimustes kulub selleks kaks aastat. Kümnesentimeetrisel kuusetaimel istutatakse aga kasvuhooest ümber põllule, kus nad veel kaks aastat sirguvad, enne kui müüki lähevad. Praegu Picea Grupil enam kasvuhooned pole, vaid koolitavad kuuseememikud ostetakse sisse.

Aastas tuleb Picea Grupi puukoolist 200–300 tuhat taimet. Osa neist läheb firma enda, osa teiste eraomanike metsa uuendamiseks. Taimetootjate hulgas on palju püsikliente, ent aegajalt tuleb juurde ka uusi, kes teiste metsaomanike käest Picea Grupist kuulnud. Kes sellest firmast taimi tahab, peab need aasta varem broneerima. Kui tulla kevadel lihtsalt hea õnne peale taimi otsima, on vähe lootust neid saada. Kui juba väljakujunenud püsiklientidest juhtub kuuseistikuid üle jääma, siis ostuhuvilistega sõlmatakse pikalt ette lepingud, et kaup kevadel või sügisel ikka kindel oleks.

Kümme aastat tagasi rajas Picea Grupp Tormasse ka jõulukuuseistanduse, mille suurus jääb alla kahekümne hektari. Taimed tulid muidugi oma taimlast. Umbes põlvpikkusena istandusse istutatud kuusekesed saavad müügiküpsiks 6–8 aasta pärast. Võimalust osta otse istandusest enda välja valitud kuusk kasutatakse iga aastaga üha rohkem ja rohkem.

Suurem osa kuusetaimed kaib istanduses kahe jõulueelse nädala jooksul ning see aeg on Picea rahval üsna kiire. Firma müüjad pakuvad kuuski veel Jõgeval Estemi tehnikapoe juures. Pärtsi suur kogus jõulupuid läheb ka hulgiostjatele.

„Mõni teeb tervele istandusele ringi peale ja ütleb, et tema sealt küll ühtegi sobivat kuuski ei leia, aga üldiselt siiski leitakse: istanduses kasvavad kuusk on tihedam ja kaharam, kui metsas suurte puude vahel kasvanu,“ ütles Vaido Kalm.

Picea Grupp on tasapisi maakonna eri servades asuvaid metsamaid ostnud ja majandab nüüd neid. Osetatakse ka raieõigust maatükkidele, mida omanik müüa ei soovi. Metsamaa müüjateks on enamasti kunagiste omanike mujal elavad pärijad, kes ise metsa majandada ei soovi või ei oska ja ega tänapäeval enam ühtegi tuttavat saameest, kes tuleks aitaks metsaomanikul oma metsa majandada, ju võtta polegi. Vaido Kalmu sõnul on Picea Grupi sugusel suhteliselt väikesel ettevõttel üsna keeruline enampakkumistel suurte kontsernidega konkureerida, ent päris ilma pole nemadki jäänud. Majandatavates metsades tehakse kõiki vajalikke töid. Kui vaja, siis istutatakse, kui vaja, tehakse valgustus-, hooldus-, harvendus- või lõppraiat.

Picea Grupil on olemas nii lõikaja ehk harvester kui ka väljavedamiskontroller ehk forvarder. Peale Vaido Kalmu ja Taavi Tõntsu on firmas tööl seitse inimest. Neli meest töötavad masinatel, üks mees valmistab ette küttepuid ja ülejäänud on universaalsed mehed, kes teevad igasuguseid töid. Paberipuitu müüb firma suurematele tootjatele, nagu Stora Enso, Södra ja Metsä Forest, kes varustavad suuri paberivabrikuid. Palk läheb suurematele saekaaritele. Kui metsamaterjali ostuhinnad ja muud tingimused on sobilicud, müüvad nad oma ümarmaterjali ka kohalikele ettevõtetele. Küttepuid müüakseki enamasti 50 km raadiuses elavatele klientidele. Kaugema maa puhul lähevad transpordikulud ebaumõistlikult suureks.

„Oleme suhteliselt väikesed tegijad,“ ütles Vaido Kalm ja lisas, et kuusetaimlat laiendataks meelsasti, sest istikutele nõudlust on: eraomanikud ja firmad on hakanud rohkem metsa istutama, kui parkümmend aastat tagasi. Paraku oleks siis tööjõudu juurde vaja, aga töökäsi jääb maal üha vähemaks ja noored sellise töö peale naljal ei tule.

Senini on Picea Grupp n-ö suurte vahel hakkama saanud, aga praegused hinnad puidururul teevad firma omanikke veidi murelikuks. Viimase kolme kuu hinnalangus on ühest küljest tingitud majanduse üldisest jahtumisest, mis toob kaasa ehitus- ja pakendipuidu vajaduse vähenemise. Teisalt on hinnalangus tingitud sellest, et Lääne-Euroopas on kooreüraskid soojade talvede tagajärjel võimust võtnud ning üraskikahjustustega odavat puitu tuleb tohututes kogustes turule.

Metsaärimehesse suhtuvad paljud kui negatiivsesse tegelasse.

„Metsa teemal võtavad meil rohkem sõna linnainimesed, kes tahaksid, valged tossud jalas, kõrges määrimet-sas jalutada. Aga selleks, et metsas jalutada saaks, tuleb metsameestel seal enne kõva töö ära teha. Ning meie kandi metsad on enamasti üldse mitte männi-, vaid pigem lehtpuumetsad, kus domineerivad kask, haab, lepp ja toomingas. Ning tegelikult on metsandus meil heal järjel,“ sõnas Vaido Kalm.

Tihti pahandatakse metsameestega teede lõhkumise pärast. Vaido Kalm sõnas, et nende firma on püüdnud kohalike inimestega mitte konfliktit sattuda. Kui jääd lõhutud tee parandamata või laoplatsi koristamata, siis on tulevikus raske inimestega suhelda. Aga puitu on tihti vaja üle teise omaniku maatüki välja vedada või seda teise omaniku kinnistul ladustada. Kui suhted rikutud, ei ole kokkuleppeid lihtne saavutada.

Metsanduses on toetused väikesemad kui põllumajanduses. Picea Grupp kuulub Palamuse metsaseltsi ja taotleb selle kaudu pindal põhist metsanoorendiku toetust. Ühistu kaudu on PRIA-ga asjaajamine lihtsam. Picea on ka istutus- ja hooldusmasinate soetamiseks väikest toetust saanud, ent üldiselt arvatakse siiski, et metsamees peab omadega ise hakkama saama, sest ta on ju püstirikas.

„Metsamees saab metsatüki pealt ühe korra 70 aasta jooksul tulu, aga muul ajal on tal ainult kulutused: maa-maksu tasumine, metsa istutamine, hooldamine jne,“ ütles Vaido Kalm.

RIINA MÄGI

Artikkel ilmub Jõgeva vallavalitsuse algatatud ja Leader-meetmest toetust saanud projekti „Jõgeva valla ettevõtja – ettevõtlik, koostööaldis ja uuendusmeelne“ raames.

Jõgeva vald võõrustas maaeluhuvilisi

Septemri viimasel laupäeval toimus üle-eestiline maaelu väärtustav algatus „Maal elamise päev“. Tegemist oli külastussündmusega, mille fookuses on elukeskkond maal koos sealsete teenuste, töökohtade, seltsitegevuse, vaba aja veetmise võimaluste ning pakutavate elukohatadega. Kuremaal ja Palamusel sai osaleda ringkäikudel ning tutvuda piirkonna eluolu ning asutuste tööga. Kuremaal tervitas külalisi akordionimänguga kauaaegne Kuremaa kultuuri-juht Vello Pütsep. Kuremaalased Eili Rajapuu ja Reet Miil kogusid külalised kokku ning viisid asula peale ringkäigule. Lähemalt sai sisse piiluda Kuremaa lossi, talli, noortekeskusesse, raamatukokku ja lasteaed-alkkooli. Palamuse eluga tutvustasid huvilisi giid Aili Kalavus ning Raja Teeled. Tutvuda sai teenuskeskuse, uue lasteaia, kooli, muuseumi, rahvamaja, apteegi, raamatukogu, noortekeskuse, savikoja ja lau-lustuudio tööga. Maal elamise päeva lõpetas Ingeri kontsert Kuremaa rannas.

Maal elamise päeval Sadala rahvamaja õuel avati ainulaadne vihmavarjude näitus Sada/las/vihmavarju. Vihmavarju näituse idee algatas Valdi Reinas. Vihmavarjud tõid näitusele Sadala Külade Seltsi liikmed ja teisedki tegusad inimesed kogukonnast. Betti Alveri luuletust Tulipunane vihmavari silmas pidades Jõgeva maavalituse poolseks kingituseks olnud tumepunane vihmavari pärines viimase Jõgeva maavanema Viktor Svjatõševi kogust. Ettevõtja ja poliitik Aivar Kokk andis näitusele viis vihmavarju. Ettevõtjad lähemalt ja kaugelt pakkusid söögipoolist ning käsitöö- ja kunstiesemeid. Publiku ette astusid Sadala Külade teatri erinevate põlvkondade näitlejad, pärimusmuusika-sambel Tuustar ja kupleelaulja ja näitleja Peeter Kaljumäe. Meeleoluka ja südamliku etteastega esinesid Sadala kooli- ja lasteaialapsed koos õpetajatega. Maal elamise päeval olid Sadalas avatud kool ja lasteiarühmad, käsitöötuba, raamatukogu, noortetuba, Ookatku külaseisurite talus

Luule köök. „Huvitav ja kasulik oli kaasa elada ettekandele, mille viis läbi Sadala kandi ettevõtja Kalev Jalasto, kes tõestas, et tänapäeval saab väga paljusid tegevusi arendada ja erinevatest riikidest tulnud tellimusi täita praktiliselt kodust väljumata,“ rääkis Sadala Külade Seltsi juhatuse esinaine Pille Tutt. Kennel Ribessita peremes ja perenaine Prit ja Rita Tali esitlesid erinevaid koeratõuge: lövi koerakest, Vendeeni bassetit, karmikarvalist kääbustaksi, ahvipinšerit ja Skye terjerit. Lapsi sõidutas ja kutsus treeningutele poni Wenny, kes oli koos perenaiseaga tulnud Vooremaa ratsakeskusest. „Küllastasin Maal elamise päeva ettevõtmisi mitmes Eestimaa paigas. Sadalas jätkub kogemusi ja entusiasmi kogukonnasündmuste läbi viimiseks ja nii mõõdukas ka päev meeldejäävalt. Kir-siks tordil oli vihmavarjunäitus. Kui on tegijaid ja kaasa löõjaid võib Maal elamise päevast saada ka traditsioon,“ lausust Lust Jõgeva valla ajalehele.

JVT ja JAAN LUKAS

Sadalas tähistati Maal elamise päeva vihmavarjude näituse ning kogukonnapeoga. FOTO: JOHANNES HAAV

Palamusel said maaeluhuvilised muude asutuste seas külastada savikoda Päivapäike. Perenaine Kaja Ivask rääkis külalistele oma hobist.

Kuremaal olid külalistele valla Kuremaa lossid ukseid ning huvilisi tervitas SA Kuremaa Turismi- ja Arenduskeskus juhatuse liige Tiina Tegelemann. FOTOD: MARGE TASUR

III Vooremaa poolmaraton kui kohaturundus läbi spordiürituse

Poolmaratoni start anti Kuremaa lossi eest ning rada viis läbi Kuremaa järve rannaala, terviseradade, Vilina küla ja Laiuse aleviku ning üle Laiuse mäe. FOTOD: RISTO VÖSASTE

Naistest oli kiireim Riin Buddell.

Juba kolmandat aastat järjest võitis selle Rauno Laumets.

22. septembril toimunud III Vooremaa Poolmaratonil (VPM) oli sel aastal rekordarv osavõtjaid. Stardinimekirjas olnud 171 inimesest tuli kohale ja jooksis 21,1 km või matkas 16 km 153 inimest. Arvestades Eesti jooksukalendri tihedust ja rahvajooksude valiku rohkust ja VPM distantsi pikkust, mille läbimine ei ole nii kerge kui 10 või 5 km, on korraldajad sellise hulga osavõtjate üle väga rõõmsad. Start oli Kuremaa lossi eest ning rada viis läbi Kuremaa järve rannaala, terviseradade, Vilina küla ja Laiuse aleviku ning üle Laiuse mäe. Lisaks läbis rada ka Jõgeva linna ning ETKI põldude vahelt jõuti finišisse, mis asus Jõgeva alevikus Eesti Taimekasvatuse Instituudi peahoone kõrval. Nii et rada oli oma raskusastmelt väga vaheldusrikas ja samas väga huvitav ning ilusate vaadete. Raja ääres olid ka tutvustavad sildid, kui läbiti mõnd meie paikkonna tuntumat kultuuri või loodusväärtust. Juba kolmandat aastat järjest võitis selle jooksu Rauno Laumets. Seekord oli võitja aeg 1:12.12, mis on ka raja rekord. Teise koha saavutas taas Janar Juhkov (1:17.57) ning kolmas oli Cris Poll (1:20.39). Naistest oli sel korral kiireim Riin Buddell ajaga 1:34.44. Teine oli Mirjam Vint (1:35.20) ja kolmas Kerli Adosson (1:36.16). Vanuseklasside parimad olid Kalev

Kajaste (M60+), Reet Luhaäär (N60+), Mati Koppel (M50), Kaja Mulla (N50), Indrek Ermel (M40), Mirjam Vint (N40), Rauno Laumets (M20), Riin Buddell (N20), Rasmus Randoja (M16-19), Teele Olgo (N 16-19).
Marathon100 korraldab jooksule ka tagasiside ja sellest oli näha, et osalejatele meeldis VPM väga. Kõik tagasisidet andnud 79 inimest arvasid, et nad tuleksid järgmisel aastal taas. „Huvitav ja kiire rada, väga hea korraldus! Kõik läbi mõeldud ja osalejatele mugavaks tehtud!“
„Sujuv korraldus, soe atmosfäär nii stardis-finišis kui rajal: on tunne, et olen oodatud ja oluline, imelised vaated, parajalt raske ja vaheldusrikas rada ja äge medal! Kilomeetritähised ja rajaäärset tutvustavad sildid on rajal olles abiks. Suur tänu korraldajatele!“ Need on kaks arvamust paljudest, mis osalejad korraldusest ja VPM-st arvasid.
Selle aasta VPM puhul oli üheks uuenduseks läbi suve kestnud VPM virtuaaljooksude sari. Virtuaaljooks on selline jooks, kus väljakuulutatud ajal (VPM puhul igal kuul ühe nädala jooksul) jookseb iga osaleja just talle sobivas kohas etteantud pikkusega distantsi, salvestab selle spordikellaga või mõne telefoni äpiga ning saadab tulemuse e-kirjaga organiseerijale. VPM virtuaaljooksu etappe oli

kokku viis – aprillis 6 km, mais 7 km, juunis 9 km, juulis 11 km ning augustis 16 km. Kõikidel etappidel osalema ei pidanud, kuid kõik, kes läbisid vähemalt kolm etappi, said medali (tegelikult jätkus medaleid ka teistele). Kokku läbis virtuaaljooksu 19 inimest, neist kaks osalesid kõikidel etappidel.
VPM kuldsponsor oli juba kolmandat aastat Goldtime ning kolm parimat meest ja naist said auhinna hinnalised käekellad. Lisaks loositi üks käekell välja FB mängus ja üks võistluspäeval Jõgeva alevikus. Suurtoetaja oli ka Jõgeva vald. Lisaks aitasid sel suurepärasel jooksupeol teoks saada AS Perevara, Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp, Ferricrux, A. Le Coq, Eesti Pagar, AlkaSport, Kivikuvand OÜ, Salvest, SIS spordijook, Jääaja Keskus ja Laisholmi Pubi.
Meie väga head koostööpartnerid olid SA Kuremaa Turismi- ja Arenduskeskus, Eesti Taimekasvatuse Instituut, OÜ Juta ja Kaido, Spordikeskus Virtus, Särkasport.
Ja üks tähtsamaid elemente ühe spordivõistluse korraldamisel: III VPM sai teoks tänu ligi viiekümnele vabatahtlikule nii Jõgeva vallast kui kaugemal, kelle panus oli tõeliselt fantastiline.
Vooremaa poolmaraton tahab lisaks väga heale korraldusele ning meie paikkonna looduse ja

kultuuri tutvustamisele esile tõsta ka loomeinimesi – käsitöö ja kunsti inimesi. Kui kahe eelmise poolmaratoni medalid valmistas käsitööna Tormas elav keraamik Erika Aasa, siis kolmanda VPM medalid valmistas meile käsitööna Saduküla taga elav sepp Risto Siil Metsahansu Sepipajast. Iga medal oli sepistatud käsitsi. Peale oli taotud sümbolised voored ja spiraalpäike, aastaarv ning Metsahansu Sepipaja meistrimärk – viikingite ruun Gibu Auja, mis tähendab „ma annan õnne“.
„Sepistamine on üks vanemaid ning väekamaid käsitöökunste. Vanal ajal omistati seppadele suisa maagi või nõia kuulsus. Sepa võimuses oli ning on luua tavalisest metallitükist ese, millel on tähendus ning mis on oma olemuselt kordumatu“ saab lugeda Sepahansu Sepipaja kodulehelt.
Üle 150 medali valmistanud Ristole oli see töö väga suur väljakutse. Kuid nagu ta ise ütles „Kõik on võimalik! Kõik on sõltub suhtumisest, Teeme ära!“ Väga uhke oli igale VPM lõpetajale unikaalne käsitöö sepis kaela riputada. Suure tõenäosusega ei ole selline medal ainulaadne mitte ainult Eestis vaid ka maailmas.

REINE KOPPEL,
Vooremaa poolmaraton

Jõgeva alevikus toimus taas Mihklipäeva jooks

23. septembril peeti Jõgeva alevikus 12. mihklipäeva viie silla jooksu. Ilus ilm tõi erinevatele distantsidele kokku 101 osalejat. Jooksjaid saatis rajale alati rõõmsameelne ja särav Tibu. Kõik lõpetajad said medali ja diplomi ning kohakese Tibult. Lisaks loositi osalejate vahel auhindu Kuremaa ujulalt, Vudila mängumaalt ning Eesti Taimekasvatuse Instituudilt.
200 meetrisel distantsil ehk ühe silla jooksul osales 40 last. Kõige rohkem osalejaid oli vanuseklassides 3–4 ja 5–6 eluaastat, kummaski 15 jooksjat. Lisaks neile lidusid rajal veel ühe- ja kaheaastased põngerjad. Lühimal distantsil oli põhiline rөөm liikumisest, seega parimaid ei selgitatud.
1,1 km pikkusel kahe silla jooksul osales 20 noort, üheksa last vanuses 7–8 ja kümme last vanuses 9–10, lisaks tubli 5aastane Arabella Tammsaar. Siin oli kiireim Einri Tumaševski ajaga

4:00. Kiireim tüdruk Brigitta Maria Riipus oli ajaga 4:27 üldarvestuses viies.
Pikimal distantsil, mis ületab viit silda ja on 3,2 km pikkune, osales 41 jooksjat-kõndijat vanuses 11 kuni 74. Meeste parim ja ka üldarvestuses kiireim oli Mario Mustasaar ajaga 11:29, millega ta jõudis kõikide aastate arvestuses kuuendale kohale. Naiste parim ning üldarvestuse kolmas ajaga 11:48 oli üle mitme aasta taas Mihklipäeva osalenud Laura Suur, kellele kuulub ka viie silla jooksu naiste rekord.
Mihklipäeva viie silla jooksu korraldab kultuuriselt Vanaveski. Sel aastal toetasid jooksu Jõgeva vald ja Jõgeva Spordiliit Kalju ning auhindadega A.Le Coq ja Vudila mängumaa.
Korraldajad tänavad kõiki vabatahtlikke ning osalejaid, ilma teieta ei oleks see päikeseline päev nii tore olnud. Kohtumiseni järgmisel aastal.

ENELI VADI

Viie silla jooksu võitjad Tibuga. FOTO: SIRJE KALEV

Siimustis toimus Eesti Eriolümpia jooksukross

Siimustis toimus 25. septembril Eesti Eriolümpia traditsiooniline jooksukross, millel osales üle kaheksaja jooksuhuvilise eri- ja tavakoolidest, hoolekandeadustest ja spordiklubidest üle Eesti. Ühtekokku oli esindatud 33 asutust. Joosti 500 ja 1000 meetri pikkusel distantsil. Võistlejad olid jagatud vastavalt vanusele, soole ja võimetele eri divisjonidesse ning paremad selgitatigi divisjonide kaupa. „Eriolümpia võistlustel kehtibki see põhimõte, et tunnustuse saaksid kõik osalejad,“ ütles Siimustis tegutseva Kiigemetsa kooli direktor Urmas Paju. Ta selgitas, et eriolümpia süsteem hõlmab intellektipuudega inimesi ning spordisündmusi korraldatakse neile just selleks, et neil tekiks tahe sportida ja et nad saaksid spordiedust rõõmu tunda. Eriolümpia deviisiks on „Las ma võidan ja kui ma ei võida, olen ma andnud endast parima.“
Eriolümpia sügisjooksu on Kiigemetsa kool korralda-

nud juba kümnekond aastat. Eriolümpia spordisündmused ongi liikumisega ühinenud asutuste vahel ära jagatud: üks korraldab üht, teine teist sündmust. Sellest aastast finantseerib Eesti Eriolümpiat kultuuriministeerium ja eraldatavad summad on võrreldes varasemaga oluliselt kasvanud.
„Sügisjooksu korraldamiseks on hõivatud peaaegu kõik meie töötajad. Kohtunikena löövad kaasa ka teiste osalevate asutuste esindajad,“ ütles Urmas Paju ja lisas, et külalised jäid jooksupäevaga väga rahule ning et jooks sobis hästi sellesse aega: praegu on käimas ju rahvusvaheline liikumisnädal. Eriolümpia sügisjooksul viibisid ka Eriolümpia Eesti ühenduse rahvuslik direktor Tiina Möll ja spordidirektor Siret Kruk ning Rahvusvahelise Lions Klubi Organisatsiooni Eesti piirkonna koolitustoimkonna juht Raivo Kokser.

RIINA MÄGI

Siimustis osales Eesti Eriolümpia jooksukrossil üle kaheksaja jooksuhuvilise. FOTO: RIINA MÄGI

Sügis tuli külla Siimusti lasteaeda

Just siis, kui Siimusti lasteaia rühmad hakkasid sügismatkale minema, saabus meile sügis. Sel aastal ei saanud ta märkamatult, vaid astuski teed mööda meie poole, seljas pikk roheline kleit, peas kaunistatud kübar ja käevangus korv. Sügis oli oma sünnipäeval nähtavaks muutunud ja meie lastega mängima tulnud.

Kui mõistatused mõistatatud ja mängud mängitud, saatis Sügis meid metsa sügisvärve otsima. Erinevat värvi lehekeseid,

kivikesed, oksakesed ja mõni seengi leidsid koha laste ämbrites. Pärast sai neid koos Sügisega imetletud ja leidsime, et küll leidub ikka metsas palju erinevaid värvitoone!

Mis see Sügis siis ikkagi meie tõi? Eks ikka rõõmsa meele, punetavad põsed ja korvitäie sügisõunu.

Sel aastal oli Sügis kangesti meie direktor Kaja nägu!

HILLE ja DEA,
Siimusti lasteaia õpetajad

Siimusti lasteaia peeti Sügis sünnipäeva.
FOTO: ERAKOGU

Jõgeva valla noored osalesid Ideepahvakul

Jõgeva Valla Noortekeskuse noored võtsid osa sündmusest: „Ideepahvak – noorelt maailmamutuujaks“. Sündmus toimus 13.–15. septembrini Tartus. Sellise vahva ürituse eesmärk oli kohtuda noortega üle Eesti, et üheskoos maailma paremaks muutvaid projekteid välja töötada. Sündmuse jooksul oli üheksa noortekeskuse noorel võimalus välja mõelda päris uus idee või arendada juba olemasolevat mõtet ja õppida, kuidas saada enda projektidele rahastus.

Ürituse jooksul tutvustati solidaarsusprojektide, rahvusvaheliste noortevahetuste ja noortealgatuste ning noorte osalusprojektide võimalusi. Lisaks noortekeskusele oli Jõgevat esindamas Jõgeva põhikooli tiim, noori oli kohale tulnud veel näiteks Rāpinast ja Tartust. Kokku said Jõgeva maakonna

noored kolm erinevat projektiideed, mida loodetakse tulevikus teostatuna näha. Kohapeal olid Noorteaigatuuri koolitajad, kes olid noortele kõigis küsimustes abiks.

Lisaks said noored oma projektide kohta nõu ja inspiratsiooni oma ala tegijalt! Esindatud olid LHV noorte mõttepank, Amani Kiivikas – noor Tallinna neiu, kes tegeleb kooli kõrvalt bikiinifitnissiga ning järgib tervislikke eluviise. Kuna keskkond on noortele väga südamelähedane teema, oli Ideepahvaku külaliseks valitud ka Maryliis Teinfeldt. Maryliis on noor Eesti säästliku eluviisi edendaja ja keskkonnaaktivist, kes peab blogi *Nullkulu.ee*. Lisaks oli noori inspireerima kutsutud veel muusik Silver „AG“ Orissaar, kes andis noortele laupäeva õhtul ka mõnusa live kontserti.

JVT

Jõgeva valla noored töötasid ideepahvakul välja projektiidee.
FOTO: ERAKOGU

Septembrikuu Kuremaa lasteaed-alkkoolis

Käesoleval õppeaastal on meie õpilasperes 19 õpilast ja lasteaia liitrühmas 18 last. Päikeseline september võimaldas palju õuetegevusi. Õpilased on osalenud maakonna erinevatel jooksukrossidel. Kõige edukam oli 3. klassi õpilane Liine Noormägi, kes saavutas maakonna sügisjooksukrossil 2. koha. Liikumisõpetajad Nelli Sepp, Andres Lippur ja Oksana Vaht viisid läbi Euroopa spordinädala raames õpilaste ja lasteaialaste sportlikud tegevused. Kõik sportijad said osavõtu eest toredaid meeneid. Selle sügise maanteemeti liikluskampaaniast „Sina oled ettenäitaja, et tema oleks ettevaataja“ lähtuvalt kutsusime külla lasteaeda ja kooli politseitöötajad. Arutasime koos, kuidas Kuremaa alevikus jalgsi ja rattaga turvaliselt liigelda. Üheskoos jõudsime järeldusele, et Kuremaa alevikku läbival maanteel peaks olema märgistatud ülekäigurada. Õpetaja Nelli Sepp viis õpilased maailmakoristuspäevale. Usinad koristajad vaatavad üle oma liikumisteed Kuremaal,

mis osutusid üsnagi puhtaks. Prügiülatused ootasid maailmakoristajaid hoopiski Kuremaa pargis, mis sai sel päeval prügist puhtaks ja lapsed kogemuse võrra rikkamaks. Sügise sünnipäeva auks korraldasime vihmavarjude näituse ja ilus päikeseline ilm lubas õues läbi viia sügislaada, kus müüjateks olid õpilased ja ostjateks ülejäänud lapsed ja töötajad. Kõige levinum kaup oli kodus küpsetatud vahvlid. Laada lõpetasime teatevõistlusega „Aedviljade käruralli“. Elamusterohkeks pereürituseks oli Tore talu maisilabürindi läbimine. Sel korral läbisime neli vähki. Sügisematul käisime Kuremaa terviseradadel. Liikumisrõõmule lisaks nautisime kauneid sügisvärve ja Vooremaa maastikuvaateid. Septembrikuu lõpetasime mihklipäeva tähistamise ja sügisandide näitusega.

Soovime kõigile kaunist sügist!

AILI VANDLER,
lasteaiaõpetaja
Kuremaa lasteaed-alkkooli

Septembrikuu Kuremaa lasteaed-alkkoolis. FOTO: ERAKOGU

Ootame lapseootel peresid PEREKOOLI

Sünnituseks ettevalmistav loengute sari toimub 15. oktoobrist 5. novembrini 2019 igal teisipäeval kell 18.00

Võib osaleda ka üksikute loengutega!

Loengute läbiviijaks on ämmaemand Ülle Piiskoppel
Loeng üksi või koos kaaslasega on 3 eurot

Info ja registreerimine: tel 5385 0054 või
e-mail: jogevaperekeskus@gmail.com

Loengud toimuvad Jõgeva linna noortekeskuses Piiri tn 1C, Jõgeva linn

Toetajad: Jõgeva Vallavalitsus ja Jõgeva Perekeskus

JÕGEVA VALLA 2. SÜNNIPÄEV

VALLA SÜNNIPÄEVA TANTSUPIDU

25.10 kell 20.00

Jõgeva Kultuurikeskuses, pilet 5 EUR

Tantsuks mängib ansambel Singapur, õhtujuht Janek Varblas
Vaheesinejad valla kollektiivid

RAHVAMATK KAAREPERE-PALAMUSE

27.10 kell 11.00

ja kultuurilooline jalutuskäik Palamusel

AILI KALAVUSEGA

matka lõpus pakume pirukaid ja teed

14.00 esineb Palamuse Rahvamajas INGER
Jõgevalt stardib buss, info: 5306 0460

KONTSERT KUREMAA LOSSIS

24.10 kell 19.00

Mati Turi tenor ja Martti Raide, pilet 7 EUR

Siimusti suvemari lõppes usinamate lugejate tunnustamisega

Siimusti raamatukogus korraldakse pidulikke sündmusi siinsete juurtega Soome keeleteadlaste ja kirjanduse Eeva Niinivaarale pühendatud toas. Selles paigas toimus ka lugemisvõistluse Siimusti suvemari 2019 osalenud tüdrukute ja poiste tunnustamine.

Siimusti raamatukogu juhataja Tiina Mihhailov ütles, et võistluse eesmärk on suvel lapsi senisest rohkem lugema motiveerida. „Nii ollakse rohkem eemal nutiseadmetest. Õpetajad annavad suvevaheajaks lugemisvõistlusi. Mõistlik on nende lugemine jaotada kogu suvele, sest siis jääb rohkem aega raamatutesse süvenemiseks,“ sõnas Mihhailov.

Tänavusel lugemisvõistlusel osales 27 last, kes lugesid läbi 139 teavikut: raamatut, koomiksit, ajalehte ja ajakirja. Lapsed said lugejapassid, kuhu pärast iga trükise tagastamist pani Tiina Mihhailov suvemari kujutava kleebise.

Usinamate lugejate, kelle hulgas lisaks kooliõpilastele oli ka lasteaialaps, andis Tiina Mihhailov Eeva Niinivara toas tänukirjad, ning premeeris neid maiustustega. Söödi torti, millele kaunistuseks oli „joonistatud“ raamat.

Kõige usinamad lugejad olid Janeli Pruuli, Greta Maria Põlts, Kätlin Kask ja Romina Rosin. „Mulle meeldib lugeda ja eriti huvitavad on fantaasiaraamatud. Raamatut on parem lugeda trükitusena kui arvutist,“ ütles Greta Maria Põlts.

„Väga hea, et Siimusti raamatukogu korraldab suvemari lugemisvõistlust. Esiteks on hea, et õpilased palju loevad. Kindlasti on boonuseks premeerimine ja meeleolukas koosviibimine tublide lastega. Nii suureneb veelgi huvi raamatukogu külastamiseks,“ märkis Siimusti lasteaed-alkkooli abiõpetaja Kelli Lindus.

JAAN LUKAS

Siimusti Suvemari parimad lugejad.
FOTO: TIINA MIHHAILOV

Jõgeva kunstikooli õpetajad olid esindatud näitusel „Naiskunstnikud Pallasest“

Tartus Nooruse galeriis oli avatud Pallas Kunstikooli 100. aastapäeva tähistav väljapanek „Naiskunstnikud Pallasest 1919–2019“. Ühises näituserusumis kõnetasid vaatajat kunstnike teosed, kelle loometee sai

alguse Eesti legendaarse kunstikooli sünnilinnas Tartus. Pea saja kunstniku seas olid näitusel esindatud Jõgeva kunstikooli direktori Kaia Lukatsi ning õpetaja Tiina Karu tööd. Näitusel olid väljas erinevatel loominguastel aladel tegutsenud ja tegutsuvad mitme põlvkonna naisautorid, kes on jätnud selgelt isikupärase jälje eesti kunsti ning paljud neist pedagoogidena ka erialaharidusse. Näituse kuraator oli Reet Pulk-Piatkowska.

JVT

Kaia Lukatsi koos oma autorikõitega „Maailma parim asi“, mis valmis Tallinnas toimunud rahvusvahelisele köitekunstikonkursile Scripta Manent III (kirjutatu jääb) 2005. aastal. Raamat põhineb Sten Roosi nimelisel muinasjutuvõistluse ja ajakirja „Hea laps“ loomevõistluse materjalidel. Välja valitud muinasjuttude 22 noort autorit olid kirjutamise ajal 7-15 aastased koolilapsed.
FOTO: ROBERT SUVI

Tiina Karu koos oma tööga autorisarjast „Andron“ 2014.
FOTO: SAIMA MÄNNO

Laiuse Raamatukogu kutsub

MARGUS VAHER

Vestlusõhtu paarisuhetest raamatu „Tee mehe südamesse“ põhjal

23. oktoobril kell 19.00
Laiuse Jaan Poeka Põhikooli väikeses saalis.
Üritus on TASUTA!

Palamuse piirkonna elanikel on igal pühapäeval võimalus kasutada transporti Kuremaa ujulasse.

Marsruudil:
Luuu kell 13.10,
Pikkjärve 13.15,
Visusti 13.25,
Kaarepere 13.35,
Palamuse parkla (Kaarepere poolt tulles) kell 13.45
Tagasi tuleb buss kell 16.00

Ujumine Kuremaal 29. septembrist
kultuur@palamuse.ee
53060460

PALAMUSE MUUSEUM JA JÕGEVA LINNA TEATER ESITAVAD

Eriprogramm täiskasvanutele „Kõster ja teised“

Palamuse muuseumis
9., 10., 11., 12., 13., 15., 16., 17., 18., 29., 30. ja 31. oktoobril kell 18

- Tuur muuseumi peamajas
- Ringkäik vanas koolis ja kõstri eluruumides
- Katkendeid näidendist „Kõster“ (autor A. Kivirähk) esitab Janek Varblas
- Suupisted ja „punslid“

Pääsmete broneerimine telefonil 7760 514 ja eelmüük vaid muuseumis • Hind 10 €
Soodushind kooliõpetajatele (ja kõstritele)! • Kohtade arv on piiratud • Kestus u 2 tundi

20. oktoober kell 16:00 Palamuse rahvamajas
Pärastlõuna operi ja operetiga

Maari Ernits (sopran)
Egon Laanesoo (bariton)
Irina Oja (klaver)

toetavad

Kontsert on tasuta
Koha peal on võimalik teha annetus lauljate kontsertfondi

ansambel

Sõpruse Puiestee

24. oktoober 19.00

Jõgeva Kultuurikeskuse välilaval Tasuta

JÕGEVA VALLA RAAMATUKOGUNÄDALA LÕPETAMINE

Jõgeva valla sünnipäeva

TANTSUÕHTU

25. oktoobril kell 20.00
Jõgeva Kultuurikeskuses

Esinevad
KAARATSIM
JÕGEVAHE PERE
ARTUR REHI
MARTIN KALM

Tantsuks ansambel

Singapur

Laudade broneerimine
tel. 53041987
Töötab BAAR

Pilet: 5 €

Nahkehistöö õpituba
Vaimastvere raamatukogus

17. oktoobril 2019 kell 18
juhendaja Katrin Tamm

Info ja eelregistreerimine:
Maris Paas 56910440
Õpituba on tasuta

Toetavad Eesti Kultuurkapital ja Jõgeva vald

Jõgeva Kunstikooli õpilastööde näitus

MUST ja VALGE

3. oktoober - 6. november 2019

Juhendajad:
Piret Järv (keraamika ja joonistused)
Elita Järvela (graafiline fantaasia)

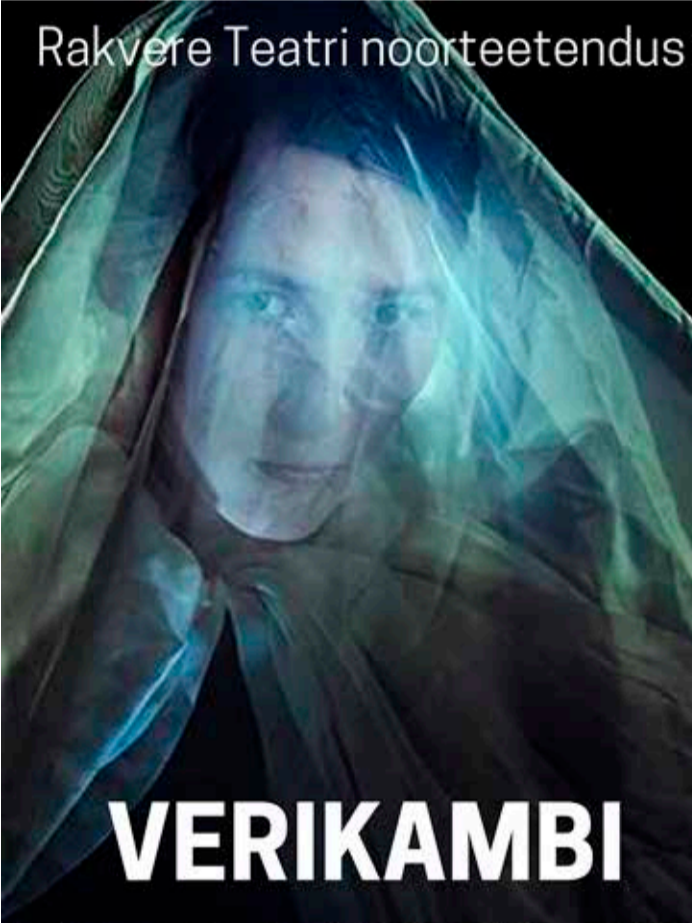
Jõgeva Linnaraamatukogus
Rohu 10, Jõgeva

Rakvere Teatri noorteetendus

VERIKAMBI

23. oktoober 2019 kell 13.00
Jõgeva Kultuurikeskuses
Pääse: 15 € / 13 €

27.10 : Paula
kl 17 : Šūmane viiul
Jõgeva : Agnese
kultuuri- : Eglina klaver, Läti
keskus :

Sündmused Jõgeva vallas

11.10 kell 9–16 Jõgeva sügislaad kultuurikeskuse ümbruses. Müügil toidu- ja tööstuskaubad, talukaubad, käsitöö ja vanavara.
15.10 kell 17.30 „Vallavanem käib Palamuse ja Kudina kandis külast külla“ Palamuse ja Kudina elanike rahvakoosolek Palamuse teenuskeskuses
27.10 kell 11 Jõgeva valla 2. sünnipäevale pühendatud rahvatk Kaarepere-Palamuse ja kultuurilooline jalutuskäik Palamuse. Kell 14 Ingeri kontsert Palamuse rahvamajas. Registreerimine: ehdel.valk@jogeva.ee.

TEATER, KINO

10.10 kell 20 kino „Ükssarvik“ Palamuse rahvamajas. Pilet 5/4 €. 23.10 kell 13 Rakvere teatri noorteetendus „Verikambi“ Jõgeva kultuurikeskuses. Pilet: 15/13€. 31.10 kell 19 etendus „Leivi“ Palamuse rahvamajas. Pilet 7/5 €.

MUUSIKA

11.10 kell 20 klubiõhtu Kaareperes, ansambel Parvepoisid, õhtujuht Artur Raidmets. Pilet 7 €.
11.10 kell 20 Vaiatu rahvamaja 55. sünnipäeva sündmuste avapidu: 60ndate stiilis tantsuõhtu ansambliga Irena ja Ivar Hansen ning vokaalansambliga Mesi Vaiatu rahvamajas. Pilet kostümeeritult ja ettetellimisel 8 €, peoõhtul 10 €. 20.10 kell 16 Egon Laanesoo ja Maari Ernitsa kontsert Palamuse rahvamajas. Kontsert on tasuta.
24.10 kell 19 Sõpruse Puiestee kontsert Jõgeva kultuurikeskuse välilaval. Tasuta!
25.10 kell 20 Jõgeva valla sünnipäeva tantsuõhtu Jõgeva kultuurikeskuses. Pilet 5 €.
27.10 kell 17 kontsert viiulile ja klaverile Jõgeva kultuurikeskuses. Esinevad Paula Šumane viiulil ja Agnese Eglina klaveril. Pilet: 10/8 €.
27.10 kell 19 kontsert Kuremaa lossis. Esinevad Mati Turi ja Martti Raide. Pilet 7 €.
03.11 kell 14 kontsert „Palamuse Laululaps“ Palamuse lasteaias Nukitsamees
08.11 kell 20 klubiõhtu Kaareperes ansambliga Vana Kallim, õhtujuht Veiko Veiert
22.11 kell 20 Palamuse 785 kontsert-lavastus

RAAMATUKOGUD

17.10 kell 18 nahkehistöö õpituba Vaimastvere raamatukogus. Osalemise tasuta. Info ja eelregistreerimine 5691 0440.
21.10 Ettetelgemispäev Kuremaa raamatukogus. Lasteaiastele loetakse lugusid L. Tungla raamatust „Naljatilgad lähivad laulupeole“.
21.10 kell 14 luuletaja ja kirjanik Anneli Lamp Kuremaa raamatukogus
23.10 kell 19 vestlusõhtu Margus Vaheriga Laiuse raamatukogus
23.10 kell 16.30 Siimusti raamatukogu 40. Esineb Reine Koppel.
30.10 kell 10 Siimusti raamatukogus ja kell 13.30 Kuremaa lastealgsuhtluse külas kirjanik Anti Saar

SEENIORID

18.10 kell 12 eakate klubi Härmalõng ja Kaarepere kollektiivide 20. juubel Kaarepere rahvamajas
25.10 kell 12 eakate klubi Paunvere koosviibimine Palamuse rahvamajas
15.11 kell 12 senioridest seltskonnatantsijate 5. juubel Palamuse rahvamajas

KOGUDUSED

13.10 kell 11 lõikustänupüha jumalateenistus Torma kirikus
13. (lõikustänupüha), 20., 27.10 kell 11 jumalateenistused Jõgeva kirikus Aia tn 7

NÄITUSED

23.10 Eesti raamatu päev. Jõgeva valla sünnipäevaks raamatunäitus „Oma valla kaasaegsete kirjanike loomingut“
21.10–30.10 fotonäitus „Sügis“ Kuremaa raamatukogus
03.10–06.11 Jõgeva kunstikooli õpilastööde näitus „Must ja valge“ Jõgeva linnaraamatukogus
01.10–31.01 Oskar Lutsu Palamuse gümnaasiumi õpilaste Heilika Nigulase ja Krislyn Tammistu loovtöö fotode näitus „Hetked Lutsuga“ Palamuse O. Lutsu kihelkonnakoolimuuseumis
01.10–31.10 Jõgeva valla 2. sünnipäevale pühendatud väljapanek „Jõgeva vald sõnas ja pildis“ Siimusti raamatukogus
30.09–18.11 Kursi koolkonna näitus Jõgeva kultuurikeskuses
28.09–31.10 Eesti Riigiarhiivi näitus „Maakondade lipud ja vapid“ Siimusti raamatukogus. Näitus stendidel tutvustab maakondade ja linnade sümbolikat aastatel 1920–1940.
Jälgi sündmusi: www.kultuurikava.ee (Jõgevamaa, Jõgeva vald)

Jõgeva taaskasutuskeskus ootab külalastajaid

Jõgeva taaskasutuskeskus asub aadressil Nurme 7 ja on avatud tööpäevadel kell 8.00–16.00.

Keskuses võtame annetustena vastu müügiks kõlblikke asju. Oodatud on terved ja puhtad riided, jalanõud, mööbel, töötav kodutehnika, kodusisustus (tekstiil, lambid, toidunõud jm), kõikvõimalikud hobikaubad jne.

Esemed müüme soodsate hindadega keskuse kulude katteks ja toetame abi vajavaid inimesi koostöös Jõgeva valla sotsiaalosalonnaga.

Lisainfo: 5552 0346 Helve või 5552 0345 Hannes.

Õnnitleme Jõgeva valla noorimaid kodanikke ja nende vanemaid!

Sebastian Olesk 11.09.2019
Remy Kose 15.09.2019
Märten Uustalu 25.09.2019

• Müüa privaatne renoveerimist vajav maamaja Jõgeva linna lähedal. 2 ha maad, puurkaev ja tööstusvool. Hind kokkuleppel. Tel 5817 2199.

• Ostan maja või I korruse korteri (3 või 4 tuba) Jõgeva linna otse omanikult. Võib pakkuda ka maja, majaosa või I korruse korterit Tartu linna. Tel 553 9557.

Jõgeva kogudusemajas Aia tn 7 kasutatud riiete kauplus avatud E-L 10-13.

Ostan igasugust vanavara. Pakkuda võib kõike. Kojukutsed, raha kohe kätte. Tel 5198 0371.

60ndate stiilis TANTSUÕHTU

Vaiatu rahvamaja 55. sünnipäeva sündmuste sarj ja AVAPIDU

TANTSUKS MÄNGIB ANSAMBEL IRENA JA IVAR HANSEN AJASTUHÖNGU LOOB ANSAMBEL MESI DISKO

11. oktoobril kell 20.00 Vaiatu rahvamajas

Pilet kostümeeritult ja ettetellimisel 8€, peoõhtul 10€ Kohtade broneerimine tel. 53434742

OSTAME METSAKINNISTUID RAIEÕIGUST PÕLLUMAAD RAIDMEID

5345 7403
siim@askafor.ee
www.askafor.ee

www. EST-LAND.ee
OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad.

Tel 504 5215, 514 5215,
info@est-land.ee

Hammaste ravi
Näo-lõualuukirurgia
Laste hambaravi
Hamba siirdamine
Igeneravi
Ortodontia
Juureravi
Laservalgendus
Proteesimine

Oleme Haigekassa lepingupartner
Tegevusluba L03588
Kuni 19.a laste hambaravi tasuta
Täiskasvanute hambaravihüvitis
Proteesihüvitis

Tartu Soola 3/Kaluri 2 530 05 678	Jõgeva Lai tn. 4 772 3870
---	---------------------------------

Mustvee Tartu mnt 5a 772 6646	Kallaste Oja 17 505 4958
-------------------------------------	--------------------------------

www.judent.ee

Mälestame lahkunud vallaelanikke

EMIL MARTÕLO	26.10.1931–17.09.2019
MAIMU MÄEKIVI	21.03.1940–17.09.2019
MART ARU	17.03.1943–19.09.2019
VAIKE ORUMAA	16.12.1937–20.09.2019
HELVE REBANE	15.01.1931–26.09.2019
JUHAN VIIK	07.05.1928–28.09.2019

Järgmine Jõgeva Valla Teataja ilmub 24. oktoobril.